SKLEP SVETA

z dne 10. decembra 2013

o ugotovitvi, da Poljska v odziv na priporočilo Sveta z dne 21. junija 2013 ni sprejela učinkovitih ukrepov

(2013/758/EU)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 126(8) Pogodbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) V skladu s členom 126 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) se države članice izogibajo čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju.

(2) Pakt za stabilnost in rast temelji na cilju zdravih javnih financ kot sredstvu za izboljšanje pogojev za stabilnost cen in močno trajnostno rast, ki prispeva k ustvarjanju delovnih mest.

(3) Svet je 7. julija 2009 v skladu s členom 104(6) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti sklenil, da na Poljskem obstaja čezmerni primanjkljaj, ter v skladu s členom 104(7) PES in členom 3 Uredbe Sveta (ES) št. 1467/97 [1] izdal priporočilo za odpravo čezmernega primanjkljaja do leta 2012. Da bi Poljska svoj javnofinančni primanjkljaj zmanjšala pod 3 % BDP na verodostojen in vzdržen način, je bilo poljskim organom izdano priporočilo, naj v letu 2009 izvedejo načrtovane ukrepe fiskalne spodbude, zagotovijo povprečno letno zmanjšanje strukturnega primanjkljaja v višini vsaj 1¼ % BDP od leta 2010 naprej, podrobno opredelijo ukrepe za zmanjšanje primanjkljaja pod referenčno vrednost do leta 2012, in uvedejo reforme za zamejitev primarnih tekočih odhodkov v prihodnjih letih. Svet je za sprejetje ustreznih ukrepov postavil rok 7. januar 2010.

(4) Komisija je 3. februarja 2010 sklenila, da je Poljska na podlagi napovedi služb Komisije iz jeseni 2009 sprejela potrebne ukrepe v skladu s priporočilom Sveta z dne 7. julija 2009 za znižanje javnofinančnega primanjkljaja na referenčno vrednost, in menila, da zato nadaljnje ukrepanje v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem ni potrebno. Na podlagi napovedi iz jeseni 2011 pa je Komisija menila, da Poljska zaostaja za zastavljenimi cilji in je od nje zahtevala uvedbo dodatnih ukrepov, ki jih je Poljska sprejela in javno objavila do 10. januarja 2012. Tako je Komisija 11. januarja 2012 potrdila, da so poljski organi sprejeli učinkovite ukrepe za pravočasno in vzdržno odpravo čezmernega primanjkljaja ter da takrat nadaljnji ukrepi v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem Poljske niso bili potrebni.

(5) Svet je 21. junija 2013 ugotovil, da je Poljska sprejela učinkovite ukrepe, vendar je prišlo do neugodnih gospodarskih dogodkov s pomembnimi posledicami za javne finance, zato je izdal revidirana priporočila [2]. Tako je Poljska izpolnjevala pogoje za podaljšanje roka za odpravo čezmernega javnofinančnega primanjkljaja, kot je določeno v členu 3(5) Uredbe (ES) št. 1467/97. Svet je Poljski priporočil, naj čezmerni primanjkljaj odpravi do leta 2014. Prav tako je priporočil, da naj Poljska doseže ciljni nominalni primanjkljaj sektorja država v višini 3,6 % BDP v letu 2013 in 3,0 % BDP v letu 2014, kar je skladno z izboljšanjem strukturnega proračunskega salda za vsaj 0,8 % BDP v letu 2013 in 1,3 % BDP v letu 2014 na podlagi posodobljene napovedi služb Komisije iz pomladi 2013. SVet je tudi priporočil, da naj Poljska strogo izvaja že sprejete ukrepe in jih še dopolni z dodatnimi ukrepi, ki bi zadoščali za odpravo čezmernega primanjkljaja do leta 2014. Poleg tega naj Poljska za zmanjševanje primanjkljaja uporabi vse nepričakovano visoke prihodke. Svet je določil, da mora Poljska do 1. oktobra 2013 sprejeti učinkovite ukrepe in v skladu s členom 3(4a) Uredbe (ES) št. 1467/97 podrobno poročati o konsolidacijski strategiji za izpolnitev ciljev.

(6) Poljska je 2. oktobra 2013 predložila poročilo o učinkovitih ukrepih. Makroekonomski scenarij, na katerem temelji poročilo, je podoben scenariju iz konvergenčnega programa iz leta 2013. Po prvotni povprečni realni rasti BDP 4 % letno v obdobju 2001–2011 se je gospodarska aktivnost v letu 2012 upočasnila na 1,9 %. Po makroekonomskem scenariju, na katerem temelji poročilo o učinkovitih ukrepih, naj bi se realna rast BDP v letu 2013 še bolj upočasnila, in sicer na 1,5 %, nato pa naj bi se v letih 2014 in 2015 okrepila s povečanjem BDP za 2,5 % oziroma 3,8 %. Glede na napoved Komisije iz jeseni 2013 naj bi stopnja realne rasti BDP v letu 2013 znašala 1,3 % ter se v letu 2014 povečala na 2,5 %, v letu 2015 pa na 2,9 %. V primerjavi s poljskimi organi je

[1] Uredba Sveta (ES) št. 1467/97 z dne 7. julija 1997 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L 209, 2.8.1997, str. 6).

[2] Priporočilo Sveta z dne 21. junija 2013 za odpravo čezmernega javnofinančnega primanjkljaja na Poljskem.

Komisija manj optimistična glede rasti domačega povpraševanja v obdobju, ki ga zajema napoved, zlasti rasti zasebne potrošnje in zasebnih naložb.

(7) Poljski organi za leto 2013 napovedujejo javnofinančni primanjkljaj v višini 4,8 % BDP, kar je povečanje s 3,9 % BDP v letu 2012. To je manj ugodno od 3,5 % BDP, kot je bilo predvideno v dopolnitvi konvergenčnega programa za leto 2013, razlog za to pa so nepričakovano znatno nižji prihodki (1,2 % BDP) in višji odhodki od pričakovanih (za 0,1 % BDP). Poljsko Ministrstvo za finance za leto 2014 napoveduje presežek v višini 4,5 % BDP, in sicer po zaslugi načrtovane pokojninske reforme, ki zlasti prinaša enkraten prenos sredstev v vrednosti 8,5 % BDP. Po pričakovanjih naj bi bil saldo sektorja država v letu 2015 spet v primanjkljaju (3 % BPD).

(8) Napoved Komisije za leti 2013 in 2014 je podobna napovedi poljskih organov. Za leto 2013 prav tako napoveduje primanjkljaj v višini 4,8 % BDP. Vzrok za poslabšanje v primerjavi s 3,9 % BDP iz osnovnega scenarija v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem so predvsem nepričakovano nizki prihodki. V letu 2014 naj bi bil saldo sektorja država po napovedih v presežku (+ 4,6 BDP) zaradi načrtovane pokojninske reforme. Komisija je v zvezi z letom 2015 manj optimistična od poljskih organov in pričakuje javnofinančni primanjkljaj v višini 3,3 % BDP. Razlika 0,3 odstotne točke BDP je v glavnem posledica nižjih tekočih prihodkov zaradi slabše napovedi za nominalno rast BDP ter višjih državnih izdatkov za vmesno potrošnjo. Doseganje ciljnega primanjkljaja je odvisno od izvajanja.

(9) Poljski organi in Komisija napovedujejo, da bo bruto javni dolg Poljske v celotnem zadevnem obdobju ostal pod pragom 60 %. Po napovedi Komisije iz jeseni 2013 naj bi delež dolga v razmerju do BDP padel s 55,6 % v letu 2012 na 51 % v letu 2014, in sicer predvsem zaradi napovedanega prenosa sredstev pokojninskih skladov v vrednosti 8,5 % BDP, nato pa počasi narasel na 52,5 % v letu 2015.

(10) Ker naj bi glede na napoved Komisije iz jeseni 2013 javnofinančni primanjkljaj v letu 2013 dosegel 4,8 % BDP, Poljska ne bo uspela izpolniti cilja glede nominalnega primanjkljaja v višini 3,6 % BDP, ki ga je priporočil Svet. Prav tako je prilagojeni letni strukturni napor v letu 2013 (0,3 % BDP) precej pod priporočenim letnim fiskalnim naporom (0,8 % BPD). Analiza „od spodaj navzgor“ novih diskrecijskih ukrepov, ki jo dopolnjuje ocena gibanj odhodkov, popravljena za presežno ali premajhno realizacijo proračunskih odhodkov, na katero vlada ne more vplivati, kaže, da je bil dosežen skupni fiskalni napor v višini 0,2 % BDP. To je manj od obsega dodatnih ukrepov v vrednosti 0,4 % BDP v podporo fiskalnemu naporu, zahtevanih v priporočilu Sveta, kar potrjuje, da Poljska v letu 2013 ni izvedla fiskalnega napora, kot ga je priporočil Svet.

(11) Komisija v letu 2014 pričakuje javnofinančni presežek v višini 4,6 % BDP. Tako naj bi bil cilj nominalnega primanjkljaja dosežen zgolj po zaslugi enkratnega prenosa sredstev pokojninskih skladov. Pričakovani prilagojeni letni strukturni napor v vrednosti 1,4 % BDP v letu 2014 je tako nad priporočenim letnim fiskalnim naporom (1,3 % BPD).

(12) Na splošno Poljska ni izpolnila javnofinančnih ciljev, priporočenih za leto 2013, medtem ko naj bi bili cilji za leto 2014 iz priporočila Sveta z dne 21. junija 2013 predvidoma izpolnjeni. Vendar Komisija v svoji napovedi za leto 2015 pričakuje, da odprava čezmernega primanjkljaja v letu 2014 ne bo trajna, saj naj bi primanjkljaj dosegel 3,3 % BDP –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Poljska v letu 2013 ni sprejela učinkovitih ukrepov v odziv na Priporočilo Sveta z dne 21. junija 2013.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Republiko Poljsko.

V Bruslju, 10. decembra 2013

Za Svet

Predsednik

R. ŠADŽIUS